

LB

IDAG. Tonen i de allierte frontmeldinger faar et stadig mer tillitsfullt og optimistisk uttrykk naar det gjelder den videre utvikling i de gigantiske operasjoner som er i gang, og selvom korrespondansene fremdeles er holdt i en nøktern og avventende forsiktig form- saa gir de likevel visse perspektiver i rum og tid, for utstrekning og varighet av det paagaaende oppgjør. Det som i første rekke har forbløffet verden og - etter en Reuter-melding fra Schweiz- ikke minst tyskerne som med halv besetning i Belfort p.g.a ugunstige værforhold ikke hadde ventet noe angrep der- er utviklingen paa de 160 km. lange Vogeserfronten, den I. franske armes gjennembrudd til Rhinen, og 7. armes forsering av fjellene lenger nord og dens fremrykning til Saarburg. General Eisenhower har kommet med en uttalelse i anledning I. armes resultater. Han ytrer sin glede over at det var en fransk arme som laa dde utført gjennembruddet gjennem Belfort. Det heter videre i uttalelsen at alle tre innfallsveiene til Tyskland, Belfort, Metz og Aachen, nu ligger under et voldsomt press. Vi skal sørge for aa vedlikeholde presset - sier øverste leder for de allierte armeene, og han legger til: Vi skal stadig være haardere. Forøvrig gir han uttrykk for at han ikke venter noen tysk retrett over Rhinen uten slag. Et veldig slag blir sikkert utkjempet vest for Rhinen. Han sier videre at intet tyder paa at moralen hos tyskerne holder paa aa svikte. Ording er i sin siste utenrikskronikk langt dristigere naar han - utfra Roosevelts uttalelse for ige uke om at det ingen vinterpause vil bli paa frontene- siterer militære ledere som - etter Ording- HAR GITT UTTRYKK FOR AT DE VIL SØKE AA TILFØYE TYSKERNE EKSTREM ET AVGJØRENDE SLAG FØR NYTTAAR. Interessant er ogsaa de første meldinger om kamphandlinger i det nordre avsnitt av Østfronten, i Latvia. Det betyr efter vaar mening at ouverturen til den russiske storoffensiv er begynt.

FRONTENE. Kampene i syd har gitt de mest overraskende resultater- sier Ording.

I. franske arme har naadd Rhinen paa to steder - foruten ved Kembs som det blev meldt om mandag- ogsaa ved H ü n i n g e n ved den schw. grense. Alt k i r c h paa østsiden av Belfortgapet er tatt, ligesaa er troppet rykket inn i -og forbi- M ü l l h a u s e n . Lenger nord har 7. arme etter inntagelsen av Gerardmer - som vi antydet igaar- satt over Vogeserne, over Münster støtt frem og etter en amerikansk melding tatt C o l m a r . Den tyske tilbaketreking mellem Saarburg og Vogeserne fortsetter. Fra B l a m o n t har enheter av 7. arme i et fremstøt nordøstover tatt I2 smaabyer og stod ondag 8 km. fra Saarburg. IGAAR BLEV BYEN TATT. Et fremstøt mot Strassburg fra syd og nord kan muligens være planene til 6. amerikanske armegruppe i I. franske arme, og enheter av 2. arme. Det blir meldt at I. franske arme rykker nordover parallelt med Rhinen, og alt tyder paa at denne fremrykningen vil komme til aa gaa relativt hurtig. En overgang over Rhinen i større maale stokk er usansynlig med det første. Siegfried ligger paa dette avsnitt paa østsiden av floden. Fra Belfort rykker de ogsaa nordover paa vestsiden av Vogeserne og har tatt G e r o m a g n y . I Metz er nu bare 2 mindre motstandsgrupper tilbake. Det er her tatt over 3000 fanger, og en amerikansk melding forteller at 3. arme har støtt 33 km. videre østover fra Metz og staar bare I2 km. fra tyskegrensen. Ogsaa i Aachenfeltet fortsetter fremgangen. Voldsomme tyske motangrep i Geilenkirchenområdet er slaatt tilbake, og britene er rykket ydderligere frem også her, mot byen W ü r m . I Eschweiler foregaard opprydning fra hus til hus, etter en melding sent inatt. J ü l i c h nærmes av 2. arme. Videre paagaar kamper i D ü r w i s s like nord for Eschweiler. Tropper staar nu bare 2 km. fra Venlo.

AA antyde nye operasjoner lenger nord - i Armhemområdet- synes dristig, men vi nevner det likevel som et alternativt operasjonsfelt for den I. kanadiske arme som -etter Ording- nu er frigjort for nye oppgaver etter opprydningen i Vestnederland. $1\frac{1}{2}$ million tropper er satt inn av de allierte armelederne paa Vestfronten, forteller Ording videre, og disse kan i sin strategi regne med en fullstendig overlegenhet ovenfor tyskerne i menn og materiell. Ording mener at de haardeste gjennembruddskampene vil komme til aa foregaa i Aachenområdet hvis tettbebyggelse er godt egnet til forsvar.

Siste meldinger fra kl. 0.20 inatt. 22/II.

SABOTØRENES DAGBOK. I middagshvilen den 25. oktober rykket et par bevæbnede menn inn i maskinbygningen paa Kjelsaas Verk som for flere aar siden blev tatt av tyskerne til reperasjonsverksted. Arbeiderne blev bragt i sikkerhet, og straks efter røk hele verkstedet i luften. Onsdag 1 nov. kl. 21.30 lød en voldsom eksplosjon over byen i Oslo. Det var Nøller & Larsens fabrikk for motordeler som gikk i luften. Lørdag 4. nov. skjedde en voldsom eksplosjon paa Levantmek. verksted paa Kampen. Søndag den 5. sprang en bensinstasjon paa Vaalerenga i luften. Mandag den 6. inntraff en voldsom eksplosjon i Hirdstabens lokaler i Krigsskolen, og senere paa dagen eksploderte det paa Etterstad bensinstasjon. Tatt til 3. november eksploderte et tysk ammunisjonslager ved Krossø paa Rjukan. Den for tyskerne saa viktige taubane samme sted, som fører fra bunnen av Rjukandalen opp paa fjellet der tyskerne har større luftvernbsatterier blev ogsaa satt ut av drift saalenge krigen varer.

Bergensbombingen og bakgrunnen for den. Mange mener at Bergen er tyskerne største ubaathavn etterat Kiel ogsaa har faat føle vekten av allierte 6-tonns bomber. Anlegget paa Laksevaag like ved den ytre bebyggelse paa stedet er et kjempemessig etablissement, baade over jorden og kanskje nest ved sine underjordiske sjakter. Her har over tusen arbeidere vært beskjeftiget i flere aar. Tidlig blev folk som bodde ute paa den halvøen hvor Laksevaag mek. verksted ligger, evakuert. Tyskerne overtok saa det hele. Det blev sprengt ut masser av fjell og laget underjordiske hvelv av fantastiske dimensjoner. I selve ubaatreservoiret er det 9 innganger til et betonghvelv, hvis tak bestaar av 6 meter tykk staalbetong. Under disse hvelv er det i hver av de 9 avd. plass til 3 ubaater, som kan heises opp av vannet og plasseres paa det tørre til alle mulige reparasjoner. Under disse hvelv har ogsaa tyskerne sine tilfluktsrum, og det paastaaes at det ved det første bombeangrepet i høst var ikke mindre enn 2000 mann der inne. Ute ved Florvaag - ved innseilingen til Bergen - har tyskerne et annet ubaatanlegg som er ganske betydelig, selv om det ikke har Laksevaagsanleggets dimensjoner. Og som et supplement til dette er det ved Eidsvaag - en av Bergens forsteder - ogsaa anlagt en ubaathavn, likesom det ved Gærnes, lengre inne i Sørfjorden, finnes store marineanlegg med kaier og ammunisjonsopplag. Bergenserne har lenge ventet et alliert angrep paa Laksevaags store ubaatstasjon. Den har jo særlig i det senere vært livlig trafikkert. Ikke sjeldent har en 20-30 ubaater vært inne paa havnen samtidig. Under disse forhold er det selvsagt en forbrytelse aa tillate at sivile mennesker har sine boliger, ja, at disse endog holder skole i en bygning som ligger saa aa si like opp i ubaatverkstedets naboskap. Det har da heller ikke manglet paa advarsler baade til Kleivdals lærfabrikk, som laa nærmest inntil, og de andre naboer. Men en trøstet seg med at det ennu ikke var foretatt noen bombing. Men eftersom tyskerne mer og mer flyttet sine ubaater opp i norske farvann, maatte jo alle skjønne at en alliert motaksjon var uundgåelig. Saa kom da det første angrep som kostet saa mange dødsofre. Enda falt ingen bomber fjerne enn 98 m fra de militære maal, saa farlig nær laa den sivile bebyggelsen. Og paa Holen skole hvor ogsaa tyskerne var plassert, hadde de et luftvernaneligg i full aktivitet, og som ikke kunne bevirke annet enn aa utpeke skolen som et ledd i det tyske krigsanlegg. Bombingen ødela Laksevaag verksted, tørrdokken, instrumentverkstedet, maskinhallen, kranene, Kleivdals verksted, Simensvikens valseverk og skadet betongtaket paa ubaathallen (ubaathangaren) uten aa ødelegge det. De 500 kg. 's bomber som blev brukt, prellet av mot betongdekket. X 4 ubaater blev ødelagt og 5 skadet. Den norske baaten Steen som bl. annet hadde sporvogner fra Bergen ombord som skulle til Tyskland, blev senket. En tysk kisbaat paa 10 000 tonn gikk til bunns og en av fjordfergene, Radøy. I det nattlige angrepet senere deltok 300 fly med opptil 6 tons bomber. Flere batterier blev bragt til taushet. Hvor sterkt Laksevaaganlegget blev skadet, vet en ennu ikke. Ifen intet menneskeliv gikk tapt, da folk var evakuert. De drepte under dette angrepet falt som offer for et av bombeflyene som blev rammet ute ved Kvarven og skulle redde seg over Bergen ut mot Nordaasvannet. Det skulle lette seg for bombelasten over Byfjorden, men klarte det ikke, slik at bombene falt like innenfor Sukkerhusbryggent. Flyet styrtet ned i Store Lungaardsvann. Den natt var det 36 ubaater i Bergen, derav 15 ved Florvaag.